

lehetőségeket. Németh László városibb, civilizáltabb. Inkább a lelkiismeret embere, aki mintegy belső kényszernek engedelmeskedik, amikor nyílt és őszinte. De nyíltságához nem járul olyan fokú közvetlenség, mint mesterénél. Valami papos, vagy humanista öntudat teszi hozzáférhetlenebbé alkotásait, melyek hol a tudományra, hol a szellemre büszkék, de mindig bizonyos hidegséget, vagy ha jobban tetszik: klasszikus kimértséget árasztanak. Bizonyos, hogy távolabb áll a romantikától, mint Szabó Dezső, ha a formákat és az alapmagatartást átveszi is.

Ez a különleges írói magatartás, ha tehetséggel és más korszerű vonások érvényesítésével jár együtt (Németh László is elsősorban tanulmány író, noha legsikerültebb, legtisztultabb alkotása egyik regénye: Gyász) a közönség körében is viszhangra talál, tehát célját eléri: megtalálja a kapcsolatot a magasabb irodalom és a közönség széles rétegei között.

JÉZUSÉ VOLT A NEGYEDIK POHÁR.

— A halott Juhász Gyulának. —

Ó, költő, ki már lélek vagy csupán
és könnyebb vagy szép hugunknál, a holdnál,
nézek elolvadt életed után
s csak most látom, hogy milyen fehér voltál!

Azért lett tőled tisztább a világ,
könyv, kéz és szívek, minden, mihez értél,
mégfehérebbek a fehér imák
és minden álmod mennyeyibb az égnél.

Csillagot lestünk a Tisza vizén,
jártam veled dús bibliotékába,
ínyünk kigyúlladt hús borok izén
s csókot leheltünk Annák ablakára.

Felsír most bennem az a régi nyár:
Veled s Bibóval ültem a csapszéekben —
s Jézusé volt a negyedik pohár,
mert Ő is ott ült, a negyedik széken.

Tudom azóta, veled volt az Úr,
mindig veled volt szent, borús szerelme
s hogy cudar sorsod megtiport gazul,
Ő felemelt a Gecsemáni kertbe.

Ott sír a cserje, véresek a fák,
te ottmaradtál, önként, vértanunak
s most elsíratnak csillagok, tanyák,
könyvtár-zugok és tiszaparti utak.

Nézek elolvadt életed után
s csak most tudom, hogy milyen fehér voltál,
ó, költő, ki már lélek vagy csupán
és könnyebb vagy szép hugunknál, a holdnál.

Csomorkányi Pál.